

PROJECTE DE CONVIVÈNCIA INSTITUT GORGS

Morozov , A. (2022). *L'equip de persones diverses connecta formes geomètriques*. [Imatge digital]. Estreta de www.istockphoto.com

JUNY 2024

ÍNDEX

1. CONTEXTUALITZACIÓ DE L'INSTITUT GORGS.....	3
2. PROJECTES I PROGRAMES DE CENTRE	4
2.1.PROJECTE LINGÜÍSTIC DE CENTRE (PLC).....	4
2.2. PLA EDUCATIU D'ENTORN (PEE) DE Cerdanyola	4
2.3. PROGRAMES DE MOBILITAT ERASMUS+: PROGRAMA D'INNOVACIÓ PEDAGÒGICA.....	4
2.4. PROGRAMES DE DIVERSIFICACIÓ CURRICULAR A L'ESO	5
2.5. PARTICIPACIÓ EN ALTRES PROGRAMES I PROJECTES DE L'ENTORN	5
3. OBJECTIUS I INDICADORS DEL PLA DE CONVIVÈNCIA	7
4. MARC NORMATIU DEL PROJECTE DE CONVIVÈNCIA	10
5. NIVELLS, ÀMBITS I TEMES DEL PROJECTE DE CONVIVÈNCIA.....	11
6. VALORS	13
6.1 EDUCACIÓ INTERCULTURAL	13
6.1.1. L'AULA D'ACOLLIDA	13
6.2 EDUCACIÓ PER LA PAU	14
6.3 EDUCACIÓ SOCIOEMOCIONAL	15
6.4 EDUCACIÓ EN EL RESPECTE	16
6.5 EDUCAR EN L'ESFORÇ I LA RESPONSABILITAT	17
6.5.1. SERVEI COMUNITARI 3R D'ESO	17
6.6 INCLUSIÓ	19
6.6.1. COMISSIÓ D'ATENCIÓ EDUCATIVA INCLUSIVA (CAEI) I COMISSIÓ SOCIAL	20
6.6.2. PROGRAMES DE DIVERSIFICACIÓ CURRICULAR (PDC)	20
6.6.3. AULA D'ACOLLIDA.....	20
6.6.4. PLANS INDIVIDUALITZATS	20
7. RESOLUCIÓ DE CONFLICTES.....	21
7.1 ABSENTISME	21
7.1.1 SEGUIMENT INDIVIDUALITZAT DE L'ALUMNAT ABSENTISTA	22
7.1.2 PROTOCOL D'ABSENTISME.....	22

7.2 CONFLICTES GREUS	23
7.2.1 SEGUIMENT DE LES FALTES DE DISCIPLINA	23
7.2.2 COMISSIÓ DE CONVIVÈNCIA.....	24
7.2.3 APLICACIÓ DE MESURES CORRECTORES	24
7.2.4 EXPEDIENTS DISCIPLINARIS.....	24
7.3 GESTIÓ I RESOLUCIÓ POSITIVA DELS CONFLICTES.....	25
7.3.1 SERVEI DE MEDIACIÓ DEL CENTRE	26
7.3.2 PRÀCTIQUES RESTAURATIVES.....	26
8. ORGANITZACIÓ DE CENTRES	27
8.1 ACOLLIDA	27
8.1.1 PROTOCOL D'ACOLLIDA PROFESSORAT	28
8.1.2 PROTOCOL D'ACOLLIDA DE FAMÍLIES	28
8.1.3 PROTOCOL D'ACOLLIDA DE L'ALUMNAT	28
8.1.4 PROTOCOL D'ACOLLIDA D'ALUMNAT NOUINGUT O DE MATRÍCULA VIVA.....	28
8.1.5 JORNADA DE PORTES OBERTES	29
8.2 COMUNICACIÓ.....	30
8.2.1. LLOC WEB DEL CENTRE I XARXES SOCIALS	30
8.2.2. COMUNICACIÓ AMB LES FAMÍLIES I L'ALUMNAT	31
8.2.3. COMUNICACIÓ INTERNA DEL CENTRE.....	31
8.3 NORMATIVA.....	32
8.3.1 LES NORMES D'ORGANITZACIÓ I FUNCIONAMENT DE L'INSTITUT GORGS (NOFC).....	32
8.3.2 NORMATIVA DE FUNCIONAMENT DEL GRUP-CLASSE	33
8.4 PARTICIPACIÓ.....	33
8.4.1 AFA DE L'INSTITUT GORGS.....	34
8.4.2 PARTICIPACIÓ DE L'ALUMNAT	34
8.4.3 PARTICIPACIÓ EN L'ENTORN.....	34
ANNEX 1. PREVENCIÓ I TRACTAMENT DE LES VIOLÈNCIES DINS DEL CENTRE EDUCATIU.....	35

1. CONTEXTUALITZACIÓ DE L'INSTITUT GORGS

L'Institut Gorgs és un centre educatiu públic al servei que es defineix com a inclusiu, renovador i de qualitat, democràtic, català i coeducador.

- **Inclusiu:** l'Institut Gorgs acull totes les persones sense fer distincions per raó de la seva procedència, sexe, orientació sexual, cultura, condició social, llengua o ideologia. L'Institut Gorgs potencia una sèrie d'actituds encaminades a la construcció d'una veritable convivència i ajuda l'alumnat a elaborar gradualment la seva escala de valors per tal que, en el seu moment, puguin fer les pròpies opcions personals, acadèmiques i professionals fonamentades en el respecte mutu i la cooperació solidària.
- **Renovador i de qualitat:** l'Institut Gorgs atén la formació integral de l'alumnat i vetlla perquè l'ensenyament-aprenentatge de tots els continguts assoleixi un nivell plenament satisfactori. L'Institut Gorgs va integrant les noves tecnologies i els avenços pedagògics en el procés educatiu.
- **Democràtic:** l'Institut Gorgs s'insereix en una societat oberta, participativa, lliure i plural i prepara l'alumnat per a viure-hi i col·laborar en la seva millora. L'Institut Gorgs s'implica en la construcció d'aquest model de societat, tant des del punt de vista dels valors que transmet com des de la seva pròpia gestió. Pretén educar en l'esperit democràtic a partir de la participació de l'alumnat en les tutories de manera que assumeixin les seves responsabilitats col·lectives i individuals. L'Institut Gorgs defensarà els mètodes democràtics en les discussions, en la presa de decisions i en la resolució de conflictes interpersonals i de caràcter pedagògic o de gestió que afectin la vida interna del centre, la qual cosa vol dir utilitzar les vies legals de participació en els òrgans de gestió.
- **Català:** l'Institut Gorgs vol ser fidel a la realitat del país i procura la integració de tots els i les components a una realitat catalana dinàmica i pluralista, on s'interpreti la catalanitat com una porta oberta a la comprensió i apreciació d'altres cultures i comunitats. La llengua catalana és la llengua vehicular i d'aprenentatge de l'Institut Gorgs.
- **Coeducador:** l'Institut Gorgs és coeducador; per tant, va més enllà de l'ensenyament mixt i treballa per la igualtat i per eliminar les discriminacions. Entenem la coeducació com el procés d'educar per a la igualtat sense discriminació per raons de sexe. És per això que posem especial cura perquè la programació dels continguts i activitats educatives no sigui discriminatòria, perquè tot l'alumnat tingui les mateixes oportunitats de formació i orientació i perquè puguin participar en la vida del centre amb el mateix grau d'igualtat i responsabilitat.

2. PROJECTES I PROGRAMES DE CENTRE

2.1. PROJECTE LINGÜÍSTIC DE CENTRE (PLC)

El curs 2022-23 es va actualitzar el projecte lingüístic del centre. En aquest sentit, un grup de professors va participar en una de les actuacions previstes en el desplegament del Pla de promoció de l'ús de la llengua catalana als centres educatius, el taller de sensibilització ULAE (Usos lingüístics en l'àmbit educatiu), que té com a objectiu proporcionar eines per millorar la gestió de la diversitat lingüística en els centres educatius i incentivar l'aprenentatge i l'ús del català a l'escola com un valor d'enriquiment compartit, amb la finalitat de aconseguir que tot l'alumnat assoleixi una sòlida competència comunicativa en català, castellà i, com a mínim, en una llengua estrangera, a més a més de garantir que la llengua catalana sigui la llengua vehicular del centre. Treballem també per a l'ús d'un llenguatge inclusiu i no sexista.

En aquest sentit, es va endegar un projecte d'àmbit lingüístic a 1r d'ESO, en el que els alumnes d'aquest nivell fan, al llarg del curs i durant dues hores a la setmana, castellà, català, anglès i alemany, canviant d'assignatura cada bimestre.

El curs 2023-2024 s'ha aprovat el nou PLC en data 28 de juny de 2024.

2.2. PLA EDUCATIU D'ENTORN (PEE) DE Cerdanyola

El Pla educatiu d'entorn és una proposta educativa que vol donar resposta a les múltiples necessitats del nostre municipi. És un instrument per donar una resposta integrada i comunitària a les necessitats educatives, coordinant i dinamitzant l'acció educativa en els diferents àmbits de la vida dels infants i joves.

El pla està adreçat a tot l'alumnat i a tota la comunitat educativa, però amb una especial sensibilitat als sectors socials més fràgils i vulnerables. El PEE pretén educar per a la ciutadania, fent possible el desenvolupament de tot l'alumnat a partir de l'educació intercultural, basada en la igualtat d'oportunitats i el dret a la diferència, a partir de la consolidació del català com a llengua d'ús social.

2.3. PROGRAMES DE MOBILITAT ERASMUS+: PROGRAMA D'INNOVACIÓ PEDAGÒGICA

L'any 2023 comencem la nostra participació en el programa ERASMUS+, sota el paraigües del CRP de Cerdanyola. La formació i mobilitats es duran a terme a partir del curs 2023-2024. L'ERASMUS+ és un programa de la UE que recolza l'educació, la formació, el jovent i l'esport a Europa. Pel període 2021-2027, el programa fa èmfasi en la inclusió social, les transicions ecològica i digital i la promoció de la participació del jovent en la vida democràtica. Recolza les prioritats i activitats establertes en l'Espai Europeu d'Educació, el Pla d'Acció d'Educació Digital i l'Agenda de Capacitats Europea.

2.4. PROGRAMES DE DIVERSIFICACIÓ CURRICULAR A L'ESO

Els programes de diversificació curricular (PDC) són una mesura específica orientada a 3r d'ESO per estimular la continuïtat formativa de l'alumnat amb dificultats d'aprenentatge o risc d'abandonament escolar.

Aquests programes comporten una organització curricular diferent i, eventualment, un horari de permanència al centre també diferent, ja sigui perquè es comparteix l'escolaritat ordinària amb altres activitats externes al centre o perquè el centre organitza altres activitats en altres espais.

Al Gorgs duem a terme els següents PDC:

- **Projecte Singularitza't - Coneixement d'Oficis** (3r ESO): Es tracta d'un projecte escola-treball que pretén, mitjançant el coneixement pràctic de d'oficis, facilitar la definició de l'itinerari formatiu professional de l'alumnat participant. L'alumnat fa unes hores de pràctiques laborals en empreses amb conveni amb l'ajuntament de Cerdanyola.

Aquest projecte es va dur a terme durant el curs 2022-2023, però el curs 2023-2024 l'ajuntament l'ha aturat i per tant no s'ha dut a terme.

- **UEC (Unitats d'escolarització compartida)**: es tracta d'un recurs per garantir l'atenció educativa necessària a l'alumnat amb necessitats educatives especials derivades de la no adaptació al medi escolar.

2.5. PARTICIPACIÓ EN ALTRES PROGRAMES I PROJECTES DE L'ENTORN

- **Cerdanyola Educa**

El programa municipal Cerdanyola Educa pretén posar a l'abast dels centres educatius de la ciutat un instrument que complementa, amplia i dimensiona la percepció de la realitat de l'alumnat. Aquestes activitats i recursos permeten incrementar i millorar les experiències en els diferents àmbits culturals de l'alumnat i multiplicar així les seves oportunitats d'aprenentatge, esdevenint un instrument per a construir coneixement a partir de l'experiència, per al treball en valors i per la construcció d'una ciutadania activa i crítica.

Les activitats i recursos que s'ofereixen, cobreixen un ampli espectre temàtic: des del coneixement històric, del patrimoni i de la ciutat fins a l'educació per a fomentar hàbits de vida saludables i la prevenció de dependències, passant per l'educació per la igualtat, la solidaritat i el civisme.

- **Lliga de debat**

La Lliga de debat té per objectiu fomentar l'ús de la paraula entre els estudiants, a través de l'enfrontament dialèctic entre diversos equips, que hauran de defensar una posició a favor o en contra sobre un tema d'actualitat. La participació dels estudiants de batxillerat en aquesta activitat permet treballar continguts de forma dinàmica i participativa. En aquest sentit, les habilitats de comunicació no verbal, la recerca d'informació, l'anàlisi d'una temàtica concreta i, sobretot, el treball en equip generen un espai de formació i aprenentatge excepcional.

- **Talent Factory**

La primera edició del projecte «Cerdanyola Talent Factory» es va realitzar durant el curs escolar 2022-23 i es tracta d'una iniciativa creada per Talent Factory i impulsada per l'Ajuntament de Cerdanyola del Vallès, amb l'objectiu de fomentar la cultura emprenedora entre els joves i les joves estudiants de secundària de la ciutat.

- **Campus Ítaca de l'UAB**

El Campus Ítaca es un programa socioeducatiu promogut per la UAB i la FAS (Fundació Autònoma Solidària) i patrocinat pel Banc Santander que s'adreça a estudiants de secundària de diferents instituts de tota Catalunya. Es du a terme des de 2004 i el nostre centre hi participa des del 2013.

Aquest programa consisteix en una estada en un campus a la UAB per alumnes de 3r d'ESO durant una setmana (entre finals de juny i començament de juliol). Aquí l'alumnat participa en una sèrie d'activitats de caire lúdic i pedagògics, amb l'objectiu d'incentivar-los a continuar la seva formació un cop acabin l'etapa d'estudis obligatòria (ESO). De la mateixa manera, aquesta activitat vol ser un espai de convivència entre alumnat .

Els objectius d'aquest programa són crear un espai de convivència entre alumnat de diferents entorns socials i provinent de diferents punts del territori, potenciar l'ús del català com a llengua vehicular i reduir les taxes d'abandonament escolar.

3. OBJECTIUS I INDICADORS DEL PLA DE CONVIVÈNCIA

OBJECTIU 1

GARANTIR LA PARTICIPACIÓ, LA IMPLICACIÓ I EL COMPROMÍS DE TOTA LA COMUNITAT EDUCATIVA

OBJECTIUS ESPECÍFICS	INDICADORS
1.1 Elaborar una diagnosi participativa sobre la situació de la convivència en el centre.	1.1.1. Existència d'una diagnosi sobre la situació de la convivència al centre
	1.1.1. Relació de sectors participants en la diagnosi
1.2. Incrementar la formació de la comunitat escolar en relació amb la convivència.	1.2.1. Oferta d'accions formatives en matèria de convivència adreçades als diferents sectors de la comunitat escolar
	1.2.2. Percentatge de professorat format en temes de convivència
1.3. Consolidar la comissió de convivència com a eina de control i referent de la convivència al centre.	1.3.1. Existència de la comissió de convivència
	1.3.2. Nombre de reunions/periodicitat de la comissió de convivència

OBJECTIU 2

AJUDAR A CADA ALUMNE/A A RELACIONAR-SE AMB SI MATEIX, AMB ELS ALTRES I AMB EL MÓN

OBJECTIUS ESPECÍFICS	INDICADORS
2.1. Potenciar les competències socioemocionals	2.1.1. Inclusió en el currículum d'accions per potenciar les competències socioemocionals de l'alumnat
	2.1.2. Inclusió en el Pla d'acció tutorial d'actuacions per desenvolupar les competències socioemocionals de l'alumnat
	2.1.3. Cursos en els quals es desenvolupen accions per formar en competència socioemocional
2.2. Potenciar les habilitats i competències necessàries per a la gestió positiva dels conflictes.	2.2.1. Inclusió en el Pla d'Acció Tutorial d'actuacions per treballar la gestió positiva dels conflictes.
	2.2.2. Relació d'estratègies del centre que afavoreixen la gestió positiva dels conflictes (serveis de mediació, tutoria compartida, etc)
2.3. Potenciar la competència ciutadana de l'alumnat.	2.3.1. Inclusió en l'acció tutorial d'accions orientades a potenciar anàlisi crítica i la presa de decisions.
	2.3.2. Nombre d'alumnat que realitza servei comunitari (alumnat de 3r d'ESO)

OBJECTIU 3 POTENCIAR L'EQUITAT I EL RESPECTE A LA DIVERSITAT	
OBJECTIUS ESPECÍFICS	INDICADORS
3.1. Garantir l'optima incorporació dels nous membres de la comunitat educativa.	3.1.1. Existència i difusió de protocols d'acollida de qualsevol membre de la comunitat escolar (alumnat, famílies, professorat, PAS, etc.)
	3.1.2. Ús d'enquestes per valorar el grau de satisfacció del procés d'acollida, adreçades als diversos sectors de la comunitat.
	3.1.2. Relació d'activitats en el marc de l'acció tutorial per a l'acollida del nou alumnat
	3.1.3. Existència d'un protocol específic per a l'acollida de l'alumnat nouvingut i les seves famílies.
3.2. Promoure una cultura inclusiva que respecti i valori les diferències en un marc de valors compartits.	3.2.1. Relació d'estratègies metodològiques a l'aula que afavoreixen la interrelació dels alumnes
	3.2.2. Relació d'accions orientades a fomentar el coneixement mutu
	3.2.3. Relació d'accions per visibilitzar les diferents cultures existents al centre
	3.2.4 Existència d'una orientació acadèmica i professional no estereotipada per raons de gènere, origen o altres condicions personals i/o socials
	3.2.5 Existència d'unes pautes d'ús de llenguatge inclusiu que donin el mateix protagonisme a tot l'alumnat
3.3. Prevenir l'absentisme i facilitar la reincorporació de l'alumnat absentista.	3.3.1. Índex d'absentisme
	3.3.2. Índex d'abandonament escolar
	3.3.3. Existència d'un protocol de centre de prevenció, detecció i intervenció sobre absentisme amb situacions específiques per a l'alumnat que s'hi incorpora
	3.3.4. Existència d'un protocol d'absentisme i acompanyament a l'escolarització d'àmbit comunitari en coordinació amb l'administració local i altres serveis
3.4 Promoure la participació de l'alumnat en les activitats complementàries, extraescolars i de lleure educatiu de l'entorn.	3.4.1. Percentatge d'alumnat que realitza activitats extraescolars en el centre educatiu
	3.4.4. Inclusió en el Pla d'acció tutorial de la difusió a l'alumnat i les seves famílies de l'oferta de lleure educatiu de la zona

OBJECTIU 4 FOMENTAR LA MEDIACIÓ ESCOLAR I LA CULTURA DEL DIÀLEG	
OBJECTIUS ESPECÍFICS	INDICADORS
4.1. Sensibilitzar la comunitat escolar en la importància del diàleg i la gestió dels conflictes.	4.1.1. Relació d'actuacions de sensibilització portades a terme al centre.
4.2. Consolidar el servei de mediació entre iguals al centre (Centre).	4.2.1. Existència d'un servei de mediació al centre
	4.2.2. Nombre de casos atesos en el servei de mediació
	4.2.3. Percentatge de casos atesos resolts
	4.2.4. Participació en trobades de centres mediadors

OBJECTIU 5 FOMENTAR UNA CULTURA DE LA PAU I LA NO-VIOLÈNCIA	
OBJECTIUS ESPECÍFICS	INDICADORS
5.1. Elaborar una estructura organitzativa i una gestió de recursos que afavoreixi la convivència i el clima escolar.	5.1.1. Existència d'estratègies per promoure la tutoria entre iguals
	5.1.2. Existència de pautes d'organització dels espais per afavorir la convivència
	5.1.3. Existència d'espais de relació informal per als diferents col·lectius del centre
5.2. Potenciar la participació de tots els sectors de la comunitat escolar com a element bàsic per garantir la convivència i el clima escolar.	5.2.1. Existència de comissions mixtes integrades per membres dels diferents sectors de la comunitat escolar
	5.2.2. Grau de participació de les famílies en l'elaboració dels projectes de centre
	5.2.3. Existència d'un perfil dels delegats i delegades que es contempli en el procés d'elecció
	5.2.4. Existència de coordinació periòdica de l'equip directiu amb l'AFA
	5.2.5. Grau de participació dels delegats i delegades en les comissions de centre
5.3. Afavorir els canals de comunicació del centre educatiu com a elements facilitadors de la convivència i el clima escolar	5.3.1. Existència d'un protocol de comunicació
	5.3.2. Relació d'eines i canals de comunicació del centre que afavoreixin la comunicació entre els diversos sectors de la comunitat escolar.
	5.3.3. Existència de canals de comunicació entre les famílies i els seus representants al consell escolar
	5.3.4. Existència de canals de comunicació entre l'alumnat i els seus representants al consell escolar
	5.3.5. Existència de canals de comunicació entre el professorat i els seus representants al C. escolar
	5.3.6. Existència de canals de comunicació entre el personal d'administració i serveis i el seu representant en el consell escolar
	5.3.7. Relació d'estratègies de projecció i comunicació externa del centre (revistes, webs, etc.)

4. MARC NORMATIU DEL PROJECTE DE CONVIVÈNCIA

El marc normatiu que regula el Projecte de Convivència és la [Resolució EDU/1753/2020](#), de 16 de juliol, per la qual es modifica la [Resolució ENS/585/2017](#), de 17 de març, per la qual s'estableix l'elaboració i la implementació del Projecte de Convivència en els centres educatius dins del marc del Projecte Educatiu de Centre.

5. NIVELLS, ÀMBITS I TEMES DEL PROJECTE DE CONVIVÈNCIA

5.1 NIVELLS D'ACTUACIÓ

El plantejament global i integral que proposem comporta abordar el projecte de convivència des dels nivells següents:

A. Valors i actituds

Contribuir que tot l'alumnat sigui competent en la relació amb si mateix, amb els altres i amb el món per tal d'aconseguir l'èxit acadèmic, personal, social i laboral.

B. Resolució de conflictes

Quan es produeixen situacions que atempten contra la convivència calen mecanismes d'actuació. D'acord amb un model integrat de resolució dels conflictes, entenem que, per abordar les diferents situacions en què es poden trobar els centres, calen orientacions i protocols per recuperar la relació entre les parts, reparar-ne els danys i aportar resolucions positives a aquestes situacions.

C. Marc organitzatiu

No és possible la convivència si no tenim una organització que gestioni, articuli i doni sentit a les actuacions i els processos. Per tant, un Projecte de Convivència ha de preveure actuacions sobre aspectes organitzatius dels centres. En aquest sentit, és imprescindible que el Projecte de Convivència sigui un document viu, interrelacionat i coherent amb la resta de documents de centre.

5.2 ÀMBITS D'ACTUACIÓ

Un plantejament global de la convivència necessita una acció coordinada i coherent entre tots els agents educatius que intervenen en els diferents espais i temps dels nostres alumnes. És per això que entenem que el projecte de convivència ha de plantejar-se des de tres àmbits d'intervenció:

5.2.1 Centre

5.2.2 Aula

5.2.3 Entorn

Cal la continuïtat i coherència educativa en les diferents accions que es desenvolupin en els tres àmbits per donar respostes globals i garantir-ne l'èxit.

5.3 TEMES QUE ES PODEN DESENVOLUPAR PER NIVELL I ÀMBIT

Tenint en compte la complexitat d'elements que intervenen en la convivència, considerem oportú delimitar l'acció en diferents temes que entenem imprescindibles per al desenvolupament d'un bon clima de convivència.

NIVELLS	ÀMBITS I TEMES			RESPONSABLES
	Centre	Aula	Entorn	
VALORS I ACTITUDS	6.1 Educació intercultural			Tutor/a Professorat Tallers
	6.2 Educació per la pau			Tutor/a Professorat Tallers
	6.3 Educació socioemocional			Tutor/a Professorat Tallers
	6.4 Educació en el respecte			Tutor/a Professorat Tallers
	6.5 Educació en l'esforç i la responsabilitat			Tutor/a Professorat
	6.5 Inclusió (CAEI, PI, AA, diversificació curricular)			Tutor/a Coordinador/a pedagògic/a Director/a
RESOLUCIÓ DE CONFLICTES	7.1 Absentisme			Coordinador/a pedagògic/a Tutor/a CAEI
	7.2 Conflictes greus			Comissió de convivència Director/a Cap d'estudis
	7.3 Gestió i resolució positiva dels conflictes			Comissió de convivència Servei de mediació
ORGANITZACIÓ DE CENTRES	8.1 Acollida			Coordinador/a de nivell Director/a Cap d'estudis
	8.2 Comunicació			Responsable lloc web Director/a Coordinador/a pedagògic/a
	8.3 Normativa			Equip directiu
	8.2 Participació			Equip directiu Professorat Famílies Alumnes

6. VALORS

Els valors són fonamentals en la construcció d'aquest pla de convivència, ja que estableixen les bases ètiques que han de regir les interaccions entre els membres del centre.

6.1 EDUCACIÓ INTERCULTURAL

L'Educació intercultural és una resposta pedagògica a l'exigència de preparar a la ciutadania perquè pugui desenvolupar-se en una societat plural i democràtica. Té com a finalitat última la igualtat en drets, deures i oportunitats de totes les persones i el dret a la diferència en un marc de valors convivencials compartits, tot promovent espais de relació i inclusió. Així mateix, promou l'ús de la llengua catalana en un marc plurilingüe com un element de cohesió i igualtat d'oportunitats.

PROPOSTES D'ACTUACIÓ EDUCACIÓ INTERCULTURAL	ÀMBIT			RECURSOS	RESPONSABLES	DATA INICI	DATA FI
	Aula	Centre	Entorn				
Incorporar activitats que fomentin, des de l'esperit crític, la valoració de la pròpia cultura i la dels altres.	X			Recurs B3	Tutories	Tot el curs	
Plantejar activitats escolars que permetin que l'alumnat d'altres orígens mostri els seus coneixements o habilitats.	X			Recurs B9	Tutories Tutor/a aula d'acollida	Tot el curs	
Garantir que les famílies novingudes coneguin el funcionament del centre i del sistema educatiu català.		X		Recurs A4	Coordinador/a de nivell Director/a	Tot el curs	

6.1.1. L'AULA D'ACOLLIDA

La interculturalitat és molt important dins del nostre centre perquè una part del nostre alumnat és d'origen estranger. És per això, que estem dotats d'un recurs i d'un pla d'actuació tan important com l'aula d'acollida. L'aula d'acollida és una eina i un mètode educatiu que dona resposta a les necessitats de l'alumnat nouvingut. Aquest tipus d'aula és un espai que garanteix l'adquisició d'una competència lingüística per part de l'alumnat (en aquest cas, del català, com a llengua vehicular de l'ensenyament). Dins de l'aula d'acollida s'ofereix una adaptació curricular per tal que l'alumne es vagi integrant a l'aula ordinària. A més a més, des de l'aula d'acollida no només es vetlla per una adaptació i inclusió competencial, sinó també per una estabilitat emocional i personal de l'alumne.

6.2 EDUCACIÓ PER LA PAU

L'educació per la pau té com a objectiu fomentar una cultura de pau i no-violència, juntament amb els valors que fan possible preservar i millorar la vida de totes les persones.

Si considerem la pau no només com a no-violència, no-guerra, sinó com un estat de convivència en què les persones puguin establir entre elles relacions d'harmonia, bo i formant societats lliures i equitatives, l'educació per a la pau està conformada per tots els valors, comportaments, pràctiques, actituds, sentiments i creences que acaben construint la pau, que esdevé un valor èticosocial per ella mateixa.

PROPOSTES D'ACTUACIÓ EDUCACIÓ PER LA PAU	ÀMBIT			RECURSOS	RESPONSABLES	DATA INICI	DATA FI
	Aula	Centre	Entorn				
Establir en el Pla d'acció tutorial mesures, estratègies i actuacions per al desenvolupament de la cultura de la pau en el centre.		X		Recurs B5	Coordinador/a pedagògic Coordinació de nivells	Tot el curs	
Fomentar la implementació i ús d'un servei de mediació com una estratègia de resolució positiva dels conflictes basada en el diàleg i el respecte mutu.		X		Recurs D5	Comissió de convivència Orientador/a	Tot el curs	
Prendre mesures per garantir el respecte als drets humans dins el centre.	X	X		Recurs C3	Professorat i alumnat	Tot el curs	
Promoure l'aprenentatge servei com una metodologia que afavoreix la responsabilitat, el compromís cívic, etc.	X			Recurs D2	Professorat Orientador/a	Tot el curs	
Utilitzar els espais de tutoria per potenciar el respecte, el diàleg i la cooperació entre els companys com a base de l'educació per la pau.	X			Recurs A2	Tutors/es	Tot el curs	

6.3 EDUCACIÓ SOCIOEMOCIONAL

L'educació socioemocional consisteix a ensenyar als joves a ser capaços de reconèixer les seves emocions i les dels altres, a saber-les expressar, utilitzar i controlar de manera positiva. És així que podran adquirir unes adequades actituds personals que els ajudaran a mantenir unes bones relacions amb els altres i a viure en societat.

És important que els joves sàpiguin que una emoció és una reacció que sorgeix de manera espontània i automàtica davant d'alguns fets, imatges... i que sovint va acompanyada de reaccions corporals com el canvi de l'expressió facial, suor... En principi, no hi ha emocions bones ni dolentes; totes són útils i necessàries, ja que tenen la seva funció i aporten informació valuosa sobre un mateix. El que és important és saber-les gestionar.

Cal aprendre a regular i modificar les emocions, ja que aquestes, quan són negatives, poden derivar també en sentiments negatius. Aquests sentiments, al contrari que les emocions, perduren en el temps i guien la conducta habitual dels vostres fills. Per exemple, en el cas d'una discussió amb ells en la qual viuen una emoció d'enuig, aquesta es podria transformar en un sentiment de ràbia, rancúnia, insatisfacció..., que es podria manifestar en un comportament de tancament cap a vosaltres. Per controlar i modificar aquestes emocions, quan són negatives, podeu potenciar tècniques com la relaxació, l'exercici físic, activitats divertides que els produeixin plaer (llegir, passejar, estar amb amics, cuidar el seu aspecte físic...), ajudar els altres, estar pendents del que necessiten o qualsevol altra activitat que els faci sentir bé amb ells mateixos.

PROPOSTES D'ACTUACIÓ EDUCACIÓ SOCIOEMOCIONAL	ÀMBIT			RECURSOS	RESPONSABLES	DATA INICI	DATA FI
	Aula	Centre	Entorn				
Concretar en la programació curricular com es promouran i s'avaluaran la competència comunicativa i la competència social.		X		Recurs B8	Coordinador/a pedagògic Professorat	Tot el curs	
Establir en el Pla d'acció tutorial mesures, estratègies i actuacions per al desenvolupament de l'educació socioemocional en el centre.		X		Recurs B7	Coordinador/a pedagògic Coordinació de nivells Tutor/a	Tot el curs	
Promoure activitats curriculars que permetin expressar i argumentar opinions, pensaments, emocions i vivències.	X			Recurs C3	Professorat	Tot el curs	

6.4 EDUCACIÓ EN EL RESPECTE

El respecte s'entén com l'actitud de reconeixement dels drets de les persones i la valoració de la seva identitat, opinió i manera de pensar, i constitueix el principi bàsic per viure i conviure en societat. La manca de respecte pot generar conflictes en tots els àmbits: personal, familiar, escolar, etc.

En les relacions humanes, el respecte es manifesta en una forma de mirar i de tractar els altres. La persona respectuosa és atenta i s'apropa als altres, però mantenint una certa distància, sense envair-la. En una societat diversa, rica i intercultural, cal advocar pel diàleg com a forma bàsica de respecte. El diàleg autèntic es fonamenta en una actitud d'interès envers l'altre i tot allò que ens pot aportar.

PROPOSTES D'ACTUACIÓ EDUCACIÓ EN EL RESPECTE	ÀMBIT			RECURSOS	RESPONSABLES	DATA INICI	DATA FI
	Aula	Centre	Entorn				
Garantir el dret a la privacitat dels membres de la comunitat escolar (drets d'imatge, dret a la intimitat, etc.)		X		Recurs C2	Professorat Equip directiu	Tot el curs	
Educar en l'ús responsable de les tecnologies de la informació seguint les orientacions del Pla TAC (Internet Segura).	X			Recurs D3	Professorat Tutors Coord. informàtic/a	Tot el curs	
Implicar l'alumnat en l'elaboració de normes de grup que promoguin un tracte atent i curós entre l'alumnat (evitar l'ús dels malnoms, sol·licitar les coses correctament, donar les gràcies, etc.).	X			Recurs B6	Tutories	Tot el curs	
Prendre mesures de reutilització i reciclatge de materials d'aula i de reducció del consum energètic.	X			Recurs F2	Professorat	Tot el curs	
Treballar l'adquisició d'hàbits i rutines (puntualitat, respecte al torn de paraula, realització de feines/deures, etc.) que impliquen una mostra de respecte al grup.	X			Recurs D1	Professorat	Tot el curs	

6.5 EDUCAR EN L'ESFORÇ I LA RESPONSABILITAT

En l'àmbit escolar, l'esforç constitueix la base fonamental perquè l'alumnat obtingui un major rendiment. El valor de l'esforç els ajudarà a ampliar al màxim les capacitats que porten dins per obtenir uns millors resultats. També els permetrà vèncer i superar els obstacles en els diferents àmbits de la seva vida.

Si parlem de responsabilitat, es tractaria, doncs, d'aconseguir que l'alumnat es comprometi en el procés d'aprenentatge, és a dir, que sàpiga quins són els seus deures i complir-los de la forma més autònoma possible.

PROPOSTES D'ACTUACIÓ EDUCACIÓ EN L'ESFORÇ I LA RESPONSABILITAT	ÀMBIT			RECURSOS	RESPONSABLES	DATA INICI	DATA FI
	Aula	Centre	Entorn				
Incloure en la carta de compromís educatiu la necessitat d'educar els fills en l'esforç i la responsabilitat.		X		Recurs B4	Equip directiu	Principi de curs	
Incloure la valoració de les actuacions realitzades per promoure l'esforç i la responsabilitat en la memòria anual, elaborant, si escau, propostes de millora.		X		Recurs F2	Coordinador/a pedagògic	Final de curs	
Utilitzar l'aplicació informàtica iEduca per tal de fomentar l'acció tutorial compartida.		X		Recurs D1	Tutor/a Professorat	Tot el curs	
Orientar l'alumnat en el coneixement de les pròpies capacitats i límits.	X			Recurs A5	Tutor/a Orientador/a	Tot el curs	
Potenciar la figura dels delegats i delegades com una oportunitat per exercir el valor de la responsabilitat.	X			Recurs A1	Tutor/a	Tot el curs	
Potenciar les assemblees d'aula com una oportunitat per exercir el valor de la responsabilitat.	X			Recurs A2	Tutor/a	Tot el curs	
ApS Servei Comunitari	X	X			Professorat Servei Comunitari Tutors Alumnat 3r d'ESO	Tot el curs	

6.5.1. SERVEI COMUNITARI 3R D'ESO

Es tracta d'una acció que vol promoure que l'alumnat experimenti i protagonitzi accions de compromís cívic, aprengui en l'exercici actiu de la ciutadania, i posi en joc els seus coneixements i capacitats al servei de la comunitat.

El servei comunitari està regulat per la següent normativa:

- **DECRET 187/2015, de 25 d'agost, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria.**
 - A l'article 16 d'aquest decret s'hi regula el desenvolupament del Servei comunitari com una acció educativa orientada a desenvolupar la competència social i ciutadana.
 - A la disposició addicional primera del mateix decret es concreta el calendari d'implantació del servei comunitari.
- **Llei orgànica d'educació 2/2006, del 3 de maig (LOE)**
 - L'article 2.k) estableix que una de les finalitats de l'educació és la preparació per a l'exercici de la ciutadania i per a la participació activa en la vida econòmica, social i cultural, amb actitud crítica i responsable.
 - L'article 23.g) estableix que un dels objectius de l'educació secundària obligatòria és desenvolupar en l'alumnat capacitats que li permetin desenvolupar l'esperit emprenedor i la confiança en si mateix, la participació, el sentit crític, la iniciativa personal i la capacitat per aprendre a aprendre, planificar, prendre decisions i assumir responsabilitats.
- **Llei d'Educació de Catalunya 12/2009 del 10 de juliol (LEC)**
 - L'article 79.1.e) estableix que els criteris d'organització pedagògica que adoptin els centres en les etapes que integren l'educació bàsica han de contribuir a educar els alumnes en la responsabilitat d'exercir la ciutadania activa per mitjà de la participació en els afers de la comunitat.
- **Llei de cooperació catalana 26/2001, del 31 de desembre**
 - L'article 4.3.a) estableix que per tal de fomentar el compromís i les capacitats dels ciutadans de Catalunya a favor del desenvolupament, l'Administració de la Generalitat i els ens locals han d'emprendre i fomentar actuacions orientades a la informació, la sensibilització, l'educació i la formació necessàries per a fomentar el compromís cívic per a la solidaritat i el desenvolupament. Generalitat de Catalunya Departament d'Educació Direcció General d'Atenció a la Família i Comunitat Educativa Subdirecció General de Suport i Atenció a la Comunitat Educativa 8.
 - L'article 4.3.b) estableix que l'Administració de la Generalitat empenirà i fomentarà accions per la formació i capacitat de voluntaris.

En el centre es realitzen diferents serveis comunitaris a 3r d'ESO. L'alumnat tria el Servei Comunitari en començar les classes i el van desenvolupant al llarg de tot el curs.

6.6 INCLUSIÓ

Cada persona és única i irrepetible i, per tant, el fet d'educar comporta, per una banda, reconèixer que la diversitat és l'essència mateixa de la societat i, per l'altra, conèixer i comprendre les característiques i necessitats diverses dels alumnes. Per atendre aquesta diversitat, cal impregnar amb aquesta idea la cultura de centre i proveir-lo dels suports personals, organitzatius, metodològics, materials i tecnològics adequats que assegurin la presència, la participació, l'aprenentatge i el progrés de tots i cadascun dels alumnes/as.

L'atenció educativa de l'alumnat en un context inclusiu requereix la implicació i el compromís dels centres per promoure les oportunitats educatives i les ajudes curriculars, personals i materials necessàries per al progrés de cadascú, assegurant-ne no només la presència (prevenció de l'absentisme i l'abandonament) i la participació (motivació i compromís personal amb el procés d'aprenentatge), sinó també facilitant-los uns aprenentatges valuosos per "dirigir-ne les vides més eficaçment" (Whemeyer, 2009).

PROPOSTES D'ACTUACIÓ INCLUSIÓ	ÀMBIT			RECURSOS	RESPONSABLES	DATA INICI	DATA FI
	Aula	Centre	Entorn				
CAEI ESO/BAT i Comissió Social		X	X	Comissió CAEI ESO	Coordinador/a pedagògic/a Director/a Educador/a Orientadora Tutor/a SIEI	Tot el curs	
Programes Diversificació curricular (PDC)		X			Professorat implicat del Departament d'orientació	Tot el curs	
Aula d'Acollida		X			Tutor/a d'aula d'acollida	Tot el curs	
Plans individualitzats	X				Orientador/a Tutors/es	Tot el curs	
Sortida tutorial		X		Material divers depenent de l'activitat	Professorat i alumnat del centre	Final de curs	
Difondre a tots els membres de la comunitat educativa els indicadors recollits en els diferents protocols convivencials a fi de detectar les relacions abusives.		X		Recurs C4	Comissió de convivència Tutors		
Quan es consideri necessari, revisar les relacions que es donen dins l'aula, mitjançant sociogrames, per ajudar que siguin igualitàries i no discriminatòries.	X			Recurs A4	Orientador/a Tutor/a		

6.6.1. COMISSIÓ D'ATENCIÓ EDUCATIVA INCLUSIVA (CAEI) I COMISSIÓ SOCIAL

La Comissió d'atenció educativa inclusiva (CAEI) és una estructura organitzativa del centre que ha de proposar l'organització i la gestió de les mesures i els suports per atendre tot l'alumnat del centre, i que ha de fer-ne el seguiment i l'avaluació per tal d'ajustar-les a les seves necessitats. Esdevé fonamental com a espai que articula les mesures i els suports, promou l'intercanvi i la reflexió, facilita la priorització de les demandes i dona sentit i regularitat a tot aquest procés.

A la Comissió d'atenció educativa inclusiva del centre hi participen l'equip directiu, els docents especialitzats en atenció a la diversitat (orientadora del centre) i la psicopedagoga de l'equip d'assessorament i orientació psicopedagògica (EAP). De manera puntual, i quan es consideri necessari per la temàtica tractada, es poden afegir a la CAEI altres professionals, com ara professionals del CREDA, tutors, vetllador/a, fisioterapeuta de l'EAP, etc.

6.6.2. PROGRAMES DE DIVERSIFICACIÓ CURRICULAR (PDC)

Són una mesura específica orientada a 3r d'ESO per estimular la continuïtat formativa de l'alumnat amb dificultats d'aprenentatge i/o risc d'abandonament escolar. Estan explicats en l'apartat 2.4.

6.6.3. AULA D'ACOLLIDA

Aquest punt ja està recollit i desenvolupat al punt «6.2 EDUCACIÓ INTERCULTURAL».

6.6.4. PLANS INDIVIDUALITZATS

Són l'eina per a la planificació de mesures, actuacions i suports per donar resposta a situacions singulars i complexes de determinat alumnat perquè puguin aprendre i participar en la vida del centre educatiu.

La presa de decisió sobre que un/a alumne/a cursi amb PI és una mesura d'atenció a la diversitat, de caire excepcional, i a la qual s'arriba després d'esgotar totes les mesures ordinàries de suport.

Els plans individualitzats i les propostes generals de diversitat d'aula i de centre són la base de les decisions sobre la planificació personalitzada, amb la finalitat que l'alumne/a, independentment de les seves dificultats, pugui aprendre i participar en la vida del centre educatiu i de l'aula.

El PI en el marc de l'educació inclusiva no ha d'ésser un programa completament diferenciat de la resta de companys del grup classe, sinó que ha d'estar implícitament relacionat amb la programació de l'aula i ha d'afavorir la participació a les diferents activitats, a més de permetre compartir criteris d'avaluació, objectius i prioritats educatives entre tot l'equip docent, de cara a fer el seguiment i observar els progressos de l'alumnat que el disposa.

Tot i que l'Aula d'acollida és un recurs ordinari de suport, s'ha de preveure una tipologia concreta de PI per a l'alumnat nouvingut. Per tal de que aquest alumnat pugui participar en les activitats normalitzades de l'aula, es fa necessari com a primera mesura obligada d'atenció a la diversitat la realització d'un PI específic d'immersió lingüística.

7. RESOLUCIÓ DE CONFLICTES

7.1 ABSENTISME

L'absentisme és l'absència reiterada i no justificada, dins l'horari escolar, d'alumnat en edat d'escolarització obligatòria en el centre educatiu on està matriculat.

El terme absentisme s'utilitza per expressar diferents situacions de ruptura escolar. Així, se sol emprar també per indicar situacions de desescolarització o abandonament escolar. És per això que cali aclarir aquests conceptes:

- a) No-escolarització: fa referència al fet que els progenitors, els titulars de la tutela o els guardadors d'un infant o adolescent en període d'escolarització obligatòria no gestionin la plaça escolar corresponent sense una causa que ho justifiqui.
- b) Abandonament escolar: implica el cessament indefinit de l'assistència a la plaça escolar corresponent per l'infant o l'adolescent en període d'escolarització obligatòria. L'abandonament suposa una ruptura definitiva amb l'escola i els alumnes/as esdevenen desconeguts per al centre educatiu, tot i estar-hi matriculats.
- c) Desescolarització: fa referència a aquell alumnat que deixa d'estar matriculat en un centre educatiu. Mentre que la no-escolarització sol produir-se en les primeres edats, l'abandonament escolar i la desescolarització són problemàtiques més presents entre els 12 i els 16 anys.

L'absentisme es presenta en diferents graus, des del puntual fins al crònic. El centre educatiu, amb la xarxa del seu entorn, n'ha de tenir en compte els diferents graus i tipus a l'hora de dissenyar protocols d'actuació.

Els centres educatius, en el marc de la comissió de convivència, establiran un espai de coordinació per al tractament de l'absentisme escolar on participaran professionals externs del centre. Els plans integrals d'intervenció s'han de situar i entendre en el marc d'una escola inclusiva, acollidora i oberta, lligats a projectes de millora d'estratègies metodològiques i organitzatives adreçades a facilitar la reincorporació de l'alumnat a l'aula.

PROPOSTES D'ACTUACIÓ ABSENTISME	ÀMBIT			RECURSOS	RESPONSABLES	DATA INICI	DATA FI
	Aula	Centre	Entorn				
Concretar en les NOFC el procediment d'actuació en situacions d'absentisme.		X		Recurs C1	Equip directiu	Tot el curs	
Disposar d'indicadors que permetin a la comunitat escolar identificar l'alumnat amb factors de risc d'absentisme.		X		Recurs D4	Equip directiu	Tot el curs	
Establir, en el pla d'acció tutorial, mesures i estratègies de seguiment i orientació de l'alumnat en risc d'absentisme	X	X		Recurs B5	Coordinador/a pedagògic/a Coordinador/a de nivell	Tot el curs	
Realitzar actuacions d'acompanyament i suport a l'alumnat amb factors de risc i a les seves famílies (seguiment individual, entrevistes periòdiques, etc.).	X	X		Recurs D2	Departament d'orientació Tutor/a	Tot el curs	

7.1.1 SEGUIMENT INDIVIDUALITZAT DE L'ALUMNAT ABSENTISTA

Des de l'inici de curs, i en cas d'acumulació d'absències injustificades, els/les tutors/es i si s'escau, la direcció del centre, es posaran en contacte telefònic o per correu postal amb les famílies per tal de resoldre o aclarir la situació. El centre comunicarà les reiterades absències sense justificar de l'alumnat als serveis socials bàsics de l'ajuntament perquè prenguin les mesures oportunes.

7.1.2 PROTOCOL D'ABSENTISME

- **SISTEMA AUTOMATITZAT (ACUMULADORS IEDUCA) – ABSENTISME LLEU, PUNTUAL O ESPORÀDIC DE L'ALUMNAT [<5% en faltes d'assistència]**

L'leduca disposa d'un paràmetre (ACUMULADOR) de faltes d'assistència de l'alumnat que, de forma automàtica, envia un correu electrònic a les famílies quan els alumnes acumulen 20h de faltes sense justificar. Aquest correu també s'envia al/a la tutor/a de forma automàtica a títol informatiu.

- **SISTEMA MANUAL - ABSENTISME MODERAT i GREU**

ABSENTISME MODERAT [5% - 25%] corresponent a 1 ACUMULADOR/mes.

Els tutors i tutores caldrà que contactin amb la família per missatgeria iEduca o telefònicament per informar a la família de la situació d'absentisme del seu fill/a. En cas que s'aclareixi el motiu de l'absentisme i es justifiqui convenientment, caldrà que el/la tutor/a justifiquin les faltes a l'iEduca. En cas que no es contacti amb la família o que no es justifiquin les faltes de forma convenient s'enviarà un comunicat a l@s coordinador@s de nivell i Coordinadora pedagògica.

ABSENTISME GREU (>25%), corresponent a 2 ACUMULADORS/mes.

Un cop fet el primer enviament (punt anterior), si el problema d'absentisme continua es realitza una segona comunicació. Aquest comunicat s'envia també a la Coordinadora pedagògica i a Direcció, perquè es tracti a la CAEI i s'informi a l'EAP, Serveis socials de l'Ajuntament i Inspecció.

7.2 CONFLICTES GREUS

Les conductes i els actes contraris a la convivència de l'alumnat són objecte de correcció per part del centre si tenen lloc dins el recinte escolar o durant la realització d'activitats complementàries i extraescolars. Igualment, comporten l'adopció de les mesures correctores i sancionadores que s'escaiguin a aquells actes de l'alumnat que, encara que tinguin lloc fora del recinte escolar, estiguin motivats per la vida escolar o hi estiguin directament relacionats i afectin altres alumnes o altres membres de la comunitat educativa.

Es consideren faltes greument perjudicials per a la convivència en el centre les conductes tipificades en l'article 37 de la llei d'educació 12/2009.

PROPOSTES D'ACTUACIÓ CONFLICTES GREUS	ÀMBIT			RECURSOS	RESPONSABLES	DATA INICI	DATA FI
	Aula	Centre	Entorn				
Donar a conèixer entre la comunitat escolar els indicadors dels protocols per a la millora de la convivència que permetin identificar situacions de conflicte greu en el centre.		X		Recurs D1	Comissió de convivència	Tot el curs	
Donar a conèixer les Normes d'organització i funcionament de centre (NOFC) i les conseqüències previstes pel seu incompliment.	X	X			Equip directiu, coordinadors/es de nivell, tutors/es	Tot el curs	
Recollir sistemàticament els conflictes que es produeixen a l'aula i els elements que ens en permetran l'anàlisi i el seguiment.		X		iEduca	Professorat	Tot el curs	
Elaborar protocols d'àmbit comunitari sobre assetjament i ciberassetjament segons les pautes establertes pel Departament d'Educació.			X	Recurs C6	Equip directiu Comissió de convivència	Tot el curs	
Mantenir contacte periòdic al llarg de tot el curs escolar amb els agents de seguretat pública.			X	Recurs C1	Equip directiu		

7.2.1 SEGUIMENT DE LES FALTES DE DISCIPLINA

El tutor o tutora és la persona encarregada de fer el seguiment de les faltes contràries a la convivència, tot i que no siguin de caràcter greu. Aquestes són enregistrades en l'aplicatiu de gestió del centre i comunicades a la Comissió de convivència. En aquells casos que els actes o conductes siguin greument perjudicials i es valori prendre mesures amb brevetat, es comunicarà directament a la Comissió de convivència.

7.2.2 COMISSIÓ DE CONVIVÈNCIA

La comissió de convivència del centre té com a finalitat garantir l'aplicació correcta de les normes d'organització i funcionament del centre i està formada per la cap d'estudis, la directora, el coordinador de la Comissió de convivència i una docent i, puntualment, un membre de l'AFA.

Setmanalment es reuneix per estudiar els casos que requereixen de la seva actuació per incidències ocorregudes durant la setmana. La comissió de convivència consulta al programa de gestió les incidències de l'alumnat i decideix quin alumnat ha d'assistir a la Comissió. Aquells alumnes que han d'assistir a la Comissió es reuneixen amb l'equip de convivència i exposen el seu cas. La Comissió de convivència, un cop escoltat l'alumne/a i parlat amb ell/a, valora la conveniència o no d'aplicar mesures correctores, expedient disciplinari o mesures restauratives.

7.2.3 APLICACIÓ DE MESURES CORRECTORES

Les mesures correctores i sancionadores aplicades han de guardar proporció amb els fets, han de tenir un valor afegit de caràcter educatiu i han d'incloure, sempre que sigui possible, activitats d'utilitat social per al centre educatiu.

La imposició de mesures correctores i sancionadores ha de tenir en compte els criteris següents:

- A. Nivell escolar, edat, circumstàncies personals, familiars i socials de l'alumnat afectat.
- B. Proporcionalitat de la sanció amb la conducta o l'acte que les motiva.
- C. Repercussió de la sanció en la millora del procés educatiu de l'alumnat afectat i de la resta de l'alumnat.
- D. Existència d'un acord explícit amb la família per administrar la sanció de manera compartida.
- E. La repercussió objectiva en la vida del centre de l'actuació que se sanciona.
- F. La reincidència o reiteració de les actuacions que se sancionen.

Abans d'arribar a sancionar amb una suspensió temporal del dret d'assistència al centre, i sempre que la valoració dels fets imputats a l'alumne/a ho permeti, s'aplicaran les següents mesures correctores:

- A. Realització de tasques comunitàries en horari no lectiu i/o reparació econòmica dels danys causats. La realització d'aquestes tasques no es podrà prolongar per un període superior a dues setmanes.
- B. Suspensió del dret a participar en activitats extraescolars o complementàries del centre.
- C. Suspensió del dret d'assistència a classe. Canvi de grup o classe
- D. Canvi de grup o classe.

7.2.4 EXPEDIENTS DISCIPLINARIS

Les conductes greument perjudicials per a la convivència del centre, qualificades de falta, només poden ser objecte de sanció amb la instrucció prèvia d'un expedient disciplinari.

El director o directora del centre és la persona competent per incoar l'expedient a l'alumnat, resoldre els expedients, i imposar les sancions que corresponguin. S'informarà a l'alumne/a i al seu pare/mare/representants legals, en cas de ser menor d'edat, i es nomenarà a un/a docent del centre com a instructor/a. Aquest practicarà les actuacions que estimi pertinents per a l'esclariment dels fets esdevinguts així com la determinació de les persones responsables.

En cas que la resolució de l'expedient comporti l'expulsió del centre, l'instructor/a lliurarà a l'alumne/a un pla de treball amb activitats i tasques per fer a casa proposades pel professorat del nivell o equip docent. L'expulsió no es farà efectiva fins que l'instructor/a hagi recopilat totes les activitats i hagi lliurat al o la cap d'estudis el pla de treball.

Procediment sancionador abreujat: Quan, en ocasió de la presumpta comissió de faltes greument perjudicials per a la convivència, l'alumne/a, i la seva família en cas de ser menors d'edat, reconeixin de manera immediata la comissió dels fets i acceptin la sanció corresponent, la direcció imposarà i aplicarà directament la sanció. Tanmateix, ha de quedar constància escrita del reconeixement de la falta comesa i de l'acceptació de la sanció per part de l'alumne i, en els i les menors d'edat, del seu pare, mare o tutor o tutora legal.

7.3 GESTIÓ I RESOLUCIÓ POSITIVA DELS CONFLICTES

La mediació escolar és un procés de resolució de conflictes, voluntari i confidencial, que es basa en el diàleg i en la recerca de solucions pacífiques, constructives i cooperatives, amb el propòsit que les parts implicades puguin arribar a acords i prendre decisions lliurement, en presència d'un/a mediador/a que sempre serà imparcial. Convertint així els conflictes en una oportunitat de creixement personal, diàleg, tolerància i empatia.

El projecte de mediació escolar es contempla, com una línia d'actuació més, dintre del marc de la cohesió social, la convivència i la participació, que s'emmarca en un dels objectius generals de centre (millorar la cohesió social)

En el context de l'Institut, la mediació té com objectiu la prevenció de qualsevol tipus de violència, i la construcció d'un clima positiu i cohesionat, així com la finalitat de potenciar un ambient relaxat, on tothom sigui inclòs i respectat. El servei de mediació posa en valor un espai segur on l'alumnat pugui sentir-se escoltat, pugui expressar els seus sentiments, els seus interessos i les seves necessitats. En definitiva, un espai on tothom se senti reconegut i acceptat.

PROPOSTES D'ACTUACIÓ GESTIÓ DELS CONFLICTES	ÀMBIT			RECURSOS	RESPONSABLES	DATA INICI	DATA FI
	Aula	Centre	Entorn				
Analitzar els conflictes que es donen al centre i les estratègies de resolució i elaborar una diagnosi de necessitats.		X		Recurs A2	Comissió de convivència		
Fer difusió del servei de mediació.		X		Recurs E2	Comissió de convivència Orientador/a Grup de mediadors	Tot el curs	
Garantir espais de trobada de l'alumnat mediador per fer el seguiment i la valoració del funcionament del servei de mediació.		X		Recurs E5	Coordinador/a pedagògic/a Orientador/a	Tot el curs	

7.3.1 SERVEI DE MEDIACIÓ DEL CENTRE

La mediació és una estratègia que fomenta el diàleg, l'empatia, la responsabilitat i la implicació de les diferents parts en la gestió positiva dels conflictes quotidians dels centres educatius. Esdevé una oportunitat per a desenvolupar competències socials i compromís per a una millor convivència, per passar de la cultura de la confrontació a la cultura del diàleg i la pau. És una proposta que forma part de les pràctiques restauratives.

Objectius de la mediació.

- Promoure la creació, manteniment i restabliment d'un clima de centre pacífic, saludable i acollidor, on les persones se sentin acceptades, segures i motivades per a l'aprenentatge.
- Intervenir davant dels conflictes lleus entre l'alumnat i evitar que aquests degenerin en agressions, exclusió o en altres formes de violència.
- Potenciar la implicació de l'alumnat com a agent actiu de la convivència i cohesió.

Els processos de mediació es poden iniciar a instància de qualsevol alumne o alumna, el/la tutor/a, la Comissió de convivència, l'equip docent o algun, membre de l'equip directiu.

Per fer possibles els processos de mediació, l'alumnat interessat podrà fer formació específica de mediació dins l'àmbit de les matèries optatives.

Per coordinar les tasques de mediació un membre del Departament d'Orientació s'encarregarà de coordinar-ne els processos, recollir les iniciatives, fer-les arribar als mediadors i fer-ne el seguiment.

Queden excloses de la mediació aquelles conductes en què es produeixi alguna de les següents circumstàncies:

- Aquelles conductes en què s'hagi emprat violència física greu, intimidació, humiliació o vexació contra algun membre de la comunitat educativa
- Que ja s'hagi usat el procés de mediació en la resolució de dos conflictes amb la mateixa persona durant el mateix curs escolar, independentment de quin hagi estat el resultat d'aquests procediments.

Sempre es recolliran els acords i resultats dels processos de mediació per escrit i es presentaran a la Comissió.

7.3.2 PRÀCTIQUES RESTAURATIVES

Les pràctiques restauratives ofereixen eines que permeten prevenir, detectar, gestionar i resoldre les situacions de conflicte per tal de millorar la convivència i reforçar els vincles afectius entre les persones afectades per aquestes situacions.

Les pràctiques restauratives es fonamenten en el fet que les persones poden fer canvis positius si es compta amb elles, és a dir, quan les coses es fan amb ells i no a ells o per ells. Si traslladem aquestes pràctiques al centre i a l'aula, poden ser una bona alternativa en què l'alumnat s'implica en la gestió dels seus conflictes.

El que es pretén és que l'alumne/a o grup implicat en el conflicte s'adoni que les seves accions tenen unes conseqüències que afecten no només a ells, sinó també a altres persones del seu entorn.

8. ORGANITZACIÓ DE CENTRES

8.1 ACOLLIDA

Aquests processos van adreçats a l'alumnat i les famílies, al professorat i personal de l'administració i serveis que s'incorporen al centre i a altres professionals que hi puguin intervenir, fent una atenció especial a les persones més vulnerables de qualsevol d'aquests col·lectius.

Cal remarcar que és imprescindible tenir en compte l'aspecte emocional de l'acollida inicial, especialment en el cas de l'alumnat nouvingut i de les seves famílies i dels alumnes amb necessitats educatives, tant especials com específiques, per tal de facilitar l'arribada a un entorn de relació i d'aprenentatge nou i promoure l'establiment de vincles que facilitaran el procés d'adaptació al nou entorn educatiu.

PROPOSTES D'ACTUACIÓ GESTIÓ DELS CONFLICTES	ÀMBIT			RECURSOS	RESPONSABLES	DATA INICI	DATA FI
	Aula	Centre	Entorn				
Protocol acollida professorat 		X		Manual d'acollida del professorat nouvingut Institut Gorges Full dades personals professorat	Director/a o algun membre de l'equip directiu	Primer dia d'incorporació centre i/o primera setmana de juliol	
Protocol acollida famílies (reunió inici curs)		X		Presentacions reunions famílies	Tutors/es	ESO i BAT octubre	
Protocol acollida alumnat 1r ESO	X	X		Presentació alumnat	Direcció, professorat i tutors/es	Visita d'escoles adscrites Primer dia de classe	
Procés d'acollida d'alumnat de matrícula viva	X	X		Procés d'acollida	Coordinador/a de nivell Tutor/a Tutor/a d'aula d'acollida	Data acordada	
Portes obertes		X		Portes obertes ESO Portes Obertes Batxillerat	Equip directiu i professorat	Data acordada	
Realitzar reunions de traspàs d'informació i d'anàlisi del grup-classe per l'acompanyament dels professionals que intervindran per primer cop a l'aula	X				Tutors/es Coordinadors de nivell Coordinador/a pedagògic/a	Setembre	

8.1.1 PROTOCOL D'ACOLLIDA PROFESSORAT

El primer dia del curs, o al mes de juliol, l'equip directiu fa una rebuda al professorat nouvingut al centre (Manual d'acollida al professorat nouvingut + Fulletó bàsic d'acollida) i un claustre posterior amb tot el professorat perquè es puguin fer una idea de la tipologia del centre i manera de treballar.

Pel professorat substitut, que es va incorporant al llarg del curs, aquesta acollida es fa de manera individualitzada. En aquest cas, alguna persona de l'equip directiu, segons disponibilitat en aquell moment, s'encarrega de fer la rebuda d'aquest/a professor/a, recull la credencial, se li dona el document abans esmentat, se li dona i explica l'horari i se li facilita una fitxa de dades personals que ha d'omplir. A més a més, es fa un recorregut pel centre educatiu per situar-se en els espais. Posteriorment, es presenta al cap de departament, qui acaba d'explicar els criteris més específics de la seva matèria, així com informació dels grups.

8.1.2 PROTOCOL D'ACOLLIDA DE FAMÍLIES

Durant els mesos de setembre o octubre, es fa una reunió amb les famílies de l'alumnat d'ESO i batxillerat. Prèviament, al mes de juliol, es programa una trobada amb les famílies que s'incorporaran al centre el mes de setembre següent.

En aquesta reunió els/les tutors/es expliquen a les famílies el funcionament i normativa del centre, el currículum que seguiran els seus fills/es, així com la forma de comunicació família-centre educatiu.

Posteriorment, l'AFA del centre explica les seves funcions, reparteix una fitxa per les famílies que volen formar part de l'AFA i informa sobre les activitats, tant per les famílies com per l'alumnat, que es portaran a terme al centre durant l'horari extraescolar.

8.1.3 PROTOCOL D'ACOLLIDA DE L'ALUMNAT

El primer dia del curs escolar, es convoca a l'alumnat a diferents horaris. Els/les tutors/es dona la benvinguda a l'alumnat.

L'alumnat de primer es reuneix al gimnàs del centre i posteriorment cada grup va amb el/la seu/va tutor/a a la seva aula tutoria on cada tutor/a es presenta, explica la normativa, dona els horaris, reparteix l'agenda i fa un control dels temes més administratius (documentació matrícula, drets d'imatge, pagament quota material...).

La resta de nivells va directament a les aules tutoria assignades.

8.1.4 PROTOCOL D'ACOLLIDA D'ALUMNAT NOUINGUT O DE MATRÍCULA VIVA

Una vegada iniciat el curs, és habitual que rebem alumnat que o bé s'ha canviat de domicili i no pot continuar al seu centre educatiu de referència o bé acaba d'arribar del seu país. Aquest alumnat es coneix com alumnat de «matrícula viva».

L'assignació de centre, en aquest casos, correspon al president de la Comissió de Garanties d'Admissió. Una vegada rebuda la petició, aquest decideix a quin centre s'assignarà aquest/a alumne/a, en relació a les ràtios de tots els centres del municipi, informará a la direcció del centre i aquesta, a la mateixa vegada, informará a la coordinadora pedagògica i a les administratives i

coordinador/a de curs que s'encarregaran de posar-se en contacte amb la família de l'alumne/a per concretar una reunió i, posteriorment, formalitzar la matrícula.

La reunió d'acollida inicial de l'alumne/a amb la família la realitza el/la coordinador/a de nivell. En aquesta reunió, el/la coordinador/a de nivell recull una sèrie de dades (fitxa dades alumnat nouvingut o matrícula viva) que servirà per decidir a quin grup-classe anirà l'alumne/a segons les seves característiques i necessitats educatives.

Al mateix temps, s'ajuda a omplir la fitxa de matrícula, s'explica el funcionament del centre, el préstec de material informàtic, es concreta el dia d'inici de les classes i s'ensenyen els diferents espais, mentre la família formalitza la matrícula.

8.1.5 JORNADA DE PORTES OBERTES

Les jornades de portes obertes es porten a terme perquè les famílies interessades en que els seus fills/es estudiïn al nostre centre coneguin la línia pedagògica del centre, tinguin una visió general del funcionament del centre i rebin informació sobre el contingut dels estudis a realitzar.

Per cada nivell educatiu hi ha un dia específic de portes obertes, previ a les dates de preinscripció.

En quant a la jornada de portes obertes de batxillerat, s'ha de dir que l'alumnat que fa estudis de batxillerat, és principalment del mateix centre. Tot i així, es convoca la jornada de portes obertes, on s'informa a l'alumnat i les famílies interessades dels diferents itineraris a estudiar i el seu currículum (social, científic, tecnològic) i es fa una visita al centre per conèixer-ne els diferents espais.

8.2 COMUNICACIÓ

A continuació es descriuen els principals canals de comunicació amb les famílies i l'alumnat, així com la comunicació interna de centre.

PROPOSTES D'ACTUACIÓ COMUNICACIÓ	ÀMBIT			RECURSOS	RESPONSABLES	DATA INICI	DATA FI
	Aula	Centre	Entorn				
Actualitzar lloc web del centre i xarxes socials		X	X	Lloc web del centre Instagram	Responsables web i xarxes socials del centre i director/a	Tot el curs	
Comunicació amb les famílies		X	X	iEduca	Tutor/a Coordinador/a de nivell Equip directiu	Tot el curs	
Comunicació amb l'alumnat	X	X		Classroom de classe Correu @institutgorgs.cat	Professorat	Tot el curs	
Comunicació interna de centre		X		Claustres i reunions periòdiques i correu electrònic @xtec.cat	Claustre Equip directiu	Tot el curs	
Organitzar i difondre esdeveniments que projectin una bona imatge del centre (concursos, celebracions, diades, etc.).		X		Recurs E3	Responsables web i xarxes socials del centre i director/a	Tot el curs	
Vetllar per un bon ambient a les entrades i sortides del centre (ordre, netedat, puntualitat, etc.).		X		Recurs E1	Tot el professorat	Tot el curs	

8.2.1. LLOC WEB DEL CENTRE I XARXES SOCIALS

El lloc web del centre és la principal eina per mantenir informada a tota la comunitat educativa, docents, alumnes i famílies, i també el seu punt de trobada. Aquesta plataforma de comunicació s'emmarca dins del projecte NODES del Departament d'Educació. S'hi publiquen notícies relacionades amb la vida del centre, avisos i informacions rellevants i un calendari del curs.

La xarxa social Instagram és una eina que es fa servir periòdicament per fer difusió d'activitats a l'aula, sortides, comunicacions que requereixen immediatesa,...

8.3 NORMATIVA

El marc conceptual i normatiu de referència per a l'elaboració i aprovació de les normes d'organització i funcionament del centre (NOFC) es basa en les lleis, decrets i resolucions del Departament d'Educació i les administracions públiques pertinents.

Pel que fa a la convivència en el centre, es descriu en l'apartat 5. CONVIVÈNCIA EN EL CENTRE de les NOFC.

PROPOSTES D'ACTUACIÓ NORMATIVA (NOFC)	ÀMBIT			RECURSOS	RESPONSABLES	DATA INICI	DATA FI
	Aula	Centre	Entorn				
Preveure espais perquè la comunitat educativa valori el funcionament de les normes de convivència.		X		Recurs D2	Coordinador/a pedagògic/a Comissió de convivència	Tot el curs	
Treballar a l'aula les normes de convivència del centre, reformulant-les, en cas que sigui necessari, perquè siguin entenedores per a tot l'alumnat.	X			Recurs A2	Tutor/a grup Coordinador de nivell	Tot el curs	

8.3.1 LES NORMES D'ORGANITZACIÓ I FUNCIONAMENT DE L'INSTITUT GORGS (NOFC)

Les normes d'organització i funcionament de centre (NOFC) recullen el conjunt d'acords i decisions d'organització i funcionament que s'hi adopten per fer possible, en el dia a dia, el treball educatiu i de gestió que permet assolir els objectius proposats en el projecte educatiu del centre i en la programació anual. Les normes d'organització i funcionament són una eina per regular la vida interna de l'institut, establir les relacions entre els diferents sectors de la comunitat educativa i garantir la convivència i el bon funcionament del centre.

Les normes d'organització i funcionament del centre són:

- D'aplicació preferent, llevat que existeixi contradicció amb la normativa vigent, de superior rang o observança.
- D'obligat compliment per a tot l'alumnat, famílies, així com empreses, entitats, institucions o organismes col·laboradors, visitants, usuaris/es i treballadors/es d'empreses que presten serveis i/o béns, per al personal que treballa a l'institut (professorat, personal d'administració i serveis, i d'altres), així com d'extensió a tothom que hi té alguna relació i que la desenvolupa en el seu recinte.
- D'aplicació en totes les activitats desenvolupades per l'institut, ja siguin al mateix centre o en qualsevol altre espai on s'hagi desplaçat la comunitat educativa en la seva totalitat o en grups.

L'elaboració de la proposta de les NOFC correspon a la direcció del centre, que ha de propiciar un període participatiu perquè els membres de la comunitat educativa hi puguin fer aportacions. Correspon al consell escolar aprovar les NOFC i les seves modificacions. En ambdós casos, es poden aprovar globalment o per parts.

Un cop aprovades, la vigència serà immediata i permanent fins que es produeixin noves revisions i/o modificacions. A partir de la seva entrada en vigor es publicitaran a la pàgina web de l'institut perquè tota la comunitat educativa les pugui conèixer i consultar.

8.3.2 NORMATIVA DE FUNCIONAMENT DEL GRUP-CLASSE

A començament de curs el tutor/a del grup-classe en una sessió tutorial debatrà i aprovarà una sèrie de normes de funcionament del grup. És convenient fer participar a l'alumnat d'aquestes decisions i que surtin d'ells mateixos perquè les facin seves ja que costarà menys que les posin en pràctica.

Posteriorment es podria fer un recull d'aquestes normes en un mural i/o pòster i que quedi a la vista de tothom.

8.4 PARTICIPACIÓ

L'institut promou la implicació de les famílies en el procés educatiu dels seus fills i filles i la participació en el funcionament del centre. També facilita la participació de l'AFA en el projecte educatiu i en el funcionament del centre, afavorint les seves activitats i reunions, oferint la possibilitat de difondre la seva informació en els taulers d'anuncis del centre amb la garantia de contactar amb l'equip directiu.

El centre també impulsa la participació de l'alumnat tant en la gestió del centre com en l'entorn, participant en els diferents serveis comunitaris que es desenvolupen a 3r d'ESO, així com en el Consell d'alumnes.

Els alumnes exerceixen el seu dret a l'educació i cada grup tutoria escull un delegat/da i un sotsdelegat/da que representaran la seva classe en totes les activitats del centre.

PROPOSTES D'ACTUACIÓ PARTICIPACIÓ	ÀMBIT			RECURSOS	RESPONSABLES	DATA INICI	DATA FI
	Aula	Centre	Entorn				
Estimular la participació del centre en programes o projectes educatius internacionals (Erasmus +).		X		Recurs D6		Tot el curs	
Estimular la participació dels delegats d'aula en la gestió del centre, en representació dels companys del grup.	X	X				Tot el curs	
Participació en l'entorn			X	Servei comunitari	Professorat implicat en els diferents serveis comunitaris	Tot el curs	

8.4.1 AFA DE L'INSTITUT GORGS

L'institut compta amb la participació de l'Associació de Famílies (AFA) per la gestió de les guixetes del centre, la participació en actes (graduacions,...), la col·laboració en materials socialitzat (llibres, samarreta de centre,...).

8.4.2 PARTICIPACIÓ DE L'ALUMNAT

A l'inici de curs cada grup-classe escull un representant (delegat/da) i sotsdelegat/da que posarà veu a les necessitats de l'alumnat. A més a més, hi ha representants de l'alumnat al Consell escolar, del qual en forma part tota la comunitat educativa (PAS, AFA, professorat, alumnat i direcció). També participen, de forma voluntària, en el Consell d'alumnes.

8.4.3 PARTICIPACIÓ EN L'ENTORN

L'alumnat de 3r d'ESO realitza diferents serveis comunitaris al llarg del curs. El Servei Comunitari està desenvolupat en el punt 6.1.

ANNEX I

Prevenió i tractament de les violències dins del centre educatiu

SEGUIMENT D'ACTIVITAT	Objectiu	2. Promoure estratègies de coeducació per a una educació no sexista.	Indicador d'objectiu de progrés *
	Estratègia	2.2. Prevenció i tractament dels diferents tipus de violència al centre.	
	Activitat: 2.2.2. Incorporació i implementació del protocol sobre els diferents tipus de violència al Pla de Convivència.		

Aquest document està realitzat en base a un resum del [Pla Les Escoles Lliures de Violències](#) (LELV) elaborat per la Direcció General de Currículum i Personalització del Departament d'Educació

Inclou tots els punts del Pla LELV, des de la conceptualització, fins a les persones referents, passant pels tipus de violències, prevenció primària (Pla de Convivència del Ribot i Serra), secundària i terciària, formació i comunicació

INTRODUCCIÓ

Com a societat avançada se'ns fa difícil acceptar que en el nostre entorn més proper es produeixin situacions que atemptin directament contra els infants i els i les adolescents, que prenen diferents formes, des del ciberassetjament fins a l'abús sexual i que tenen com a denominador comú que es tracta d'una violència envers els i les menors d'edat.

Totes aquestes formes de violència són presents en els diferents àmbits de la nostra societat, començant per la família i acabant per l'àmbit educatiu, el qual, malauradament, no és aliè a aquesta realitat.

Les formes de violència previstes en l'article 19 de la Convenció dels Drets dels Infants de les Nacions Unides són tota forma de perjudici o abús físic o mental, abandonament o tracte negligent, maltractament, explotació, inclòs l'abús sexual.

Aquestes formes de violència poden succeir per acció o per omissió, per adults, per iguals, a la llar, a l'escola, a la comunitat, a les institucions, entre altres.

TIPUS DE VIOLÈNCIES

La societat i els estats tenen l'obligació moral de lluitar contra tota forma de violència contra la infància. Quan parlem de violències a la infància i adolescència ens referim a:

- Situacions de maltractament a la infància i adolescència,
- Negligència,
- Violència sexual o abusos sexuals,
- Assetjament entre iguals a l'escola,
- Ciberviolències,
- Conductes d'odi i discriminació,
- Violència masclista i LGBTIfòbia.

Per sort, la societat del segle XXI està trencant molts tabús propis d'una altra època i el que fa tan sols unes dècades era acceptat com a normal ara és rebutjat de ple, perseguit legalment i penalitzat socialment. Aquest canvi social, mogut en bona part per l'emancipació de les dones i el qüestionament de les estructures patriarcals i la cerca de noves estructures, obre una oportunitat per ajudar les víctimes a trencar un silenci que només ha contribuït a invisibilitzar la violència en els centres educatius i a perpetuar la impunitat dels agressors.

Dins de l'àmbit de les violències masclistes, la Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista (modificada per la Llei 17/2020, del 22 de desembre), especifica la violència en l'àmbit educatiu: qualsevol tipus de violència que es produeix en l'entorn educatiu entre els membres de la comunitat educativa.

Es pot produir entre iguals, de major d'edat a menor d'edat o viceversa. Inclou l'assetjament, l'abús sexual i el maltractament físic, sexual, psíquic o emocional.

Entre aquestes violències n'hi ha que es produeixen per raó de gènere o d'identitat sexual. La Llei 11/2014, del 10 d'octubre, per garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per eradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia, explicita en el seu article 12, sobre educació, que s'ha de vetllar per la conscienciació i la prevenció de la violència per raó d'orientació sexual, identitat de gènere o expressió de gènere i oferir mecanismes als centres perquè detectin situacions de discriminació o exclusió de qualsevol persona per les dites raons.

Totes les recomanacions apunten la necessitat de no abordar la violència en línia com un fenomen aïllat, ja que la violència en el món físic pot predir la que es produeixen en el món virtual i a la inversa. La formació en l'ús segur i responsable d'Internet i les xarxes socials ha d'estar integrada (amb contingut propi) en una bona educació afectivosexual.

L'acció a través del currículum és l'eix principal en matèria de coeducació i de lluita contra les violències.

El conflicte és un element inherent a les relacions humanes i esdevé necessàriament una oportunitat d'aprenentatge. Des d'aquesta visió el conflicte no s'ha d'eradicar sinó que s'ha de gestionar educativament per aprendre a viure en comunitat i en relació amb els altres. Quan parlem de convivència parlem de la possibilitat d'ajudar l'alumnat a desenvolupar-se com a individus i, fins i tot, de la possibilitat que esdevinguin agents transformadors de la societat en l'exercici de la seva ciutadania.

El bon tracte, el respecte a la diversitat, la igualtat de drets, l'equitat, la justícia, la convivència solidària i el desenvolupament de capacitats per a la resolució no violenta de conflictes són principis prioritaris en aquest enfocament.

Les situacions de violència que es poden donar en l'àmbit educatiu poden ser entre adults, entre adults i menors o entre menors.

PRINCIPIS RECTORS PER A LA PREVENCIÓ DE LA VIOLÈNCIA

1. **Primer** (alumnat en la centralitat de totes les actuacions): l'interès superior de l'infant o l'adolescent ha de ser el principi inspirador i bàsic de les actuacions públiques (article 5 de la Llei 14/2010).

L'alumnat pot ser víctima o agressor. Ambdues situacions requereixen una actuació ben diferenciada. Cal evitar posar la càrrega a l'alumnat quan és víctima i evitar que la víctima hagi de canviar de centre, per **evitar una victimització secundària**.

2. **Segon**: El bon tracte com a indicador de protecció. La relació del professorat amb l'alumnat i la comunitat educativa s'ha d'ajustar al seu rol i responsabilitat i no provocar malentesos o situacions d'ambigüitat per excés de confiança o proximitat. És així com **el bon tracte** esdevé element de protecció per a l'alumnat, pauta de discriminació i alerta de conductes inapropiades, facilitador de la comunicació.
3. **Tercer**: Un llenguatge comú i unes voluntats compartides: d'una banda, saber discernir clarament el que és i no és susceptible de ser qualificat com a violència, excloent d'aquest àmbit d'intervenció allò que és evolutiu quan parlem de l'alumnat (com ho són les conductes exploratòries de la pròpia sexualitat). D'altra banda, el principi primer i segon han de guiar les actuacions de tota la comunitat educativa per fer front comú a la tolerància zero davant les violències als centres educatius.
4. **Quart**: La celeritat en l'actuació: abordar amb la urgència necessària totes les situacions de violència. Malgrat que la resposta ha de ser immediata, cal un temps per fer-ne un abordatge adequat. Saber que la resposta no sempre és satisfactòria per als qui demanen actuació. Cal vetllar per la celeritat de les intervencions, per tal de fer possible una atenció adequada i evitar l'increment del risc o de la victimització, tal com expressa la Llei 17/2020 de la violència en l'àmbit institucional.
5. **Cinquè**: Les regles clares i per a tothom: establir uns circuits diferenciats per a les situacions de violències exercides per un adult o un menor. El procediment serà diferenciat pel que fa al funcionariat, personal docent i personal d'atenció educativa, així com les seves responsabilitats penals.
6. **Sisè**: Les escoles en edificis segurs: crear entorns segurs i saludables que promoguin el benestar de l'alumnat. La construcció dels edificis escolars, espais de joc, passadissos, aules i banys han de seguir criteris que permetin crear entorns d'aprenentatge segurs, amb opcions de gènere neutre i il·luminació i transparència adequada.

TRACTAMENT DE LES VIOLÈNCIES AL CENTRE

1. **Prevenició primària** *Intervencions adreçades a reduir la incidència de les violències*

- Accions i activitats dirigides a conscienciar la comunitat educativa sobre els maltractaments i les violències masclistes i a minimitzar els factors de risc. Aquestes activitats i mesures han de preveure les característiques dels infants i adolescents amb discapacitat intel·lectual o amb problemes de salut mental.
- Difusió del programa d'innovació pedagògica #AquíProuBullying de prevenció, detecció i intervenció davant l'assetjament entre iguals.

- Incorporació de la perspectiva de gènere i la prevenció de les violències al projecte de convivència escolar.
- Implementació a tots els centres educatius del programa Salut i Escola, per a la promoció de la salut i prevenció de situacions de risc.
- Incorporació de la perspectiva de gènere en la construcció dels centres escolars.

2. Prevenció secundària *Intervenció en les primeres fases d'aparició de les violències per evitar que s'agreugin.*

- [Protocol de prevenció, detecció, notificació, derivació i coordinació de les situacions de maltractament infantil i adolescent en l'àmbit educatiu](#)
- [Protocol marc d'actuacions contra el maltractament a infants i adolescents de Catalunya, aprovat per l'Acord GOV/97/2017, de 18 de juliol](#)
- [Protocol de prevenció, detecció i intervenció davant la violència masclista entre l'alumnat](#)
- [Protocol de prevenció, detecció i intervenció enfront l'assetjament escolar a persones LGBTI](#)
- [Protocol per a l'atenció i acompanyament de l'alumnat transgènere en els centres educatius](#)
- [Protocol de prevenció, detecció i intervenció davant l'assetjament i el ciberassetjament entre iguals](#)
- [Protocol de prevenció, detecció i intervenció davant conductes d'odi i discriminació](#)

3. Prevenció terciària *Accions que tenen com a objectiu reduir les seqüeles derivades de l'experiència traumàtica viscuda i les conseqüències negatives que les violències han provocat en l'alumnat/víctima.*

En la major part dels casos es requerirà la derivació a serveis especialitzats per poder rebre atenció psicològica, acompanyament i seguiment de l'evolució de l'impacte de les violències en l'alumnat. En casos de violències masclistes, el Departament d'Educació també ha de derivar per tal d'evitar la revictimització de l'infant o adolescent. Tot i això, els o les docents en moltes ocasions hauran d'acollir i escoltar de forma empàtica les demandes d'alumnes que viuen situacions complexes i es duran a terme les coordinacions oportunes amb els i les professionals de referència.

Tot i que aquestes actuacions principalment estan orientades a l'àmbit individual, la prevenció terciària preveu també les accions adreçades a les famílies i a tota la comunitat educativa. L'impacte de situacions greus de violència en l'àmbit educatiu, tant dins del centre com fora del centre i la seva possible repercussió pública, requereixen treballar per a desenvolupar la capacitat col·lectiva d'afrontar, gestionar i superar aquestes situacions positivament.

FORMACIÓ

El Protocol marc d'actuacions del 2017 contra el maltractament a infants i adolescents de Catalunya atribueix a tot el personal docent i tot el personal d'atenció educativa dels centres educatius les funcions de protecció contra el maltractament a infants i adolescents.

Per desenvolupar aquesta funció es requereix una formació específica i mínima de 50 hores sobre els maltractaments a infants i adolescents que prevegi el maltractament a persones amb discapacitat, la violència masclista i altres factors de discriminació així com el treball amb els circuits de detecció, comunicació, intervenció, tractament i seguiment establerts en els protocols generals i particulars d'aplicació.

COMUNICACIÓ

La comunicació és un dels puntals de tota actuació preventiva davant qualsevol situació de maltractament o abús.

Parlem de comunicació en el sentit de facilitar:

- Que la víctima pugui denunciar la violència que pateix o que puguin fer-ho aquelles persones que en són coneixedores o testimonis (companys i companyes, amics i amigues o famílies). Infants i adolescents han de conèixer els canals de què disposen per fer saber quan alguna persona pateix una situació de violència dins o fora del centre educatiu;
- L'acompanyament a la persona adulta de referència perquè iniciï els protocols i mandats de la llei per protegir la víctima.

Per garantir que aquest doble objectiu de la comunicació s'assoleix de manera àgil i eficaç, el Pla Escoles Lliures de Violència (elaborat per la Direcció General de Currículum i Personalització del Departament d'Educació) preveu tres canals necessaris i no excloents per fer efectiva la protecció d'infants i joves:

- La tutoria i les persones referents de confiança. Tot el personal que treballa en el centre es pot convertir en persona de confiança i requereix la formació necessària per esdevenir garant de la protecció dels i les menors quan s'hi adrecen per explicar situacions de violència viscudes, dins o fora del centre educatiu.
- El canal de comunicació i denúncia: UsApps. El Departament d'Educació posa a l'abast de l'alumnat i de tota la comunitat educativa l'aplicació UsApps per comunicar situacions de violència. La UsApps funcionarà de 8 a 24 hores els dies laborables i de 8 a 20 hores els dies festius i la trobareu en aquest enllaç: <https://usav.educacio.gencat.cat/>. Un equip de professionals donarà resposta a les demandes rebudes i s'abordarà de forma coordinada.
- La comunicació entre professionals. Cal l'assistència de persones expertes que acompanyin i assessorin la intervenció davant les sospites i garanteixin les actuacions a dur a terme, tal com ho recull el Protocol marc d'actuacions contra el maltractament a infants i adolescents de Catalunya. El Departament d'Educació en el marc d'aquest pla posa en funcionament la Unitat de Suport a l'Alumnat en Situació de Violència (USAV), que ha de guiar i assessorar sobre l'abordatge a fer en situacions de violències.

REFERENTS

1. En l'àmbit educatiu

Tot el personal docent i tot el personal d'atenció educativa dels centres educatius tenen atribuïdes les funcions pròpies de protecció contra el maltractament a infants i adolescents.⁸ D'acord amb aquesta regulació i la responsabilitat d'atenció a l'alumnat, tot el personal docent i d'atenció educativa ha de ser referent davant qualsevol indicatiu de maltractament i s'ha d'adreçar a la direcció del centre perquè pugui intervenir i fer-ne el seguiment.

Mentre això no es produeix, i amb la necessitat de disposar de persones formades i sensibilitzades per portar a terme les actuacions que es deriven dels diferents protocols abans esmentats, cada centre educatiu disposarà d'unes persones referents dins del claustre, de representació de l'alumnat i del consell escolar que, amb diferent nivell d'intervenció i responsabilitat, han de vetllar perquè el centre sigui un entorn segur i lliure de violències. Aquestes figures de referència són:

- La direcció del centre educatiu,
- La persona referent de coeducació i perspectiva de gènere,
- La persona referent de violència zero de l'alumnat,
- La persona impulsora de la igualtat del consell escolar.

2. En l'àmbit comunitari

El Pla les escoles lliures de violències impulsa la creació de la figura del delegat o delegada de protecció contra maltractament a infants i adolescents amb la incorporació de 120 educadors o educadores socials en els municipis que disposen del Pla educatiu d'entorn i que juntament amb la resta de referents han de garantir una actuació coordinada contra el maltractament infantil i adolescent a tots els centres educatius. La seva dimensió comunitària permet incidir tant dins i fora del centre. Aquests professionals han de participar en les xarxes locals o comarcals d'abordatge de les violències masclistes.

3. En els serveis educatius

La persona responsable de coeducació de cada EAP actuarà com a referent de les escoles lliures de violències.

Tots els Serveis Territorials d'Educació i al Consorci d'Educació de Barcelona disposen actualment de referents de coeducació i perspectiva de gènere que actuen com a persones impulsores del programa Coeduca't amb el currículum, pilar de la prevenció primària prevista en aquest Pla.

4. En els serveis territorials d'educació

La Inspecció educativa és també una peça clau en el marc del Pla les escoles lliures de violències i disposa d'un referent d'Inspecció educativa del Pla a cadascun dels Serveis Territorials.

ENLLAÇOS ALS DIFERENTS PROTOCOLS

- [Protocol de prevenció, detecció, notificació, derivació i coordinació de les situacions de maltractament infantil i adolescent en l'àmbit educatiu](#)
- [Protocol marc d'actuacions contra el maltractament a infants i adolescents de Catalunya, aprovat per l'Acord GOV/97/2017, de 18 de juliol](#)
- [CIRCUIT D'ACTUACIÓ davant de qualsevol tipus de violència en l'àmbit educatiu](#)
- [Protocol de prevenció, detecció i intervenció davant la violència masclista entre l'alumnat](#)
- [Protocol de prevenció, detecció i intervenció enfront l'assetjament escolar a persones LGBTI](#)
- [Protocol per a l'atenció i acompanyament de l'alumnat transgènere en els centres educatius](#)
- [Protocol de prevenció, detecció i intervenció davant l'assetjament i el ciberassetjament entre iguals](#)
- [Protocol de prevenció, detecció i intervenció davant conductes d'odi i discriminació](#)

STOP